

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibus, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm || Ivlii Et Avgvsti

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10261

De SS. Martyribus, Felice presbytero, Irenæo diacono, Mustiola matrona
nobilissima & alijs pluribus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77405)

Sic fuit illis hominibus morbus salute præstantior. Qui enim cum sani essent ad mysterij doctrinam excipiendam infirma erant animi intelligentia, corporis morbo fuerunt confirmati ad fidem. Et sic confutato errore idolorum, traducti sunt omnes ad nomen Christi: alij quidem per morbum, qui inuaserat, deducti ad veritatem: alij verò, vt à peste seruarentur, fidem in Christum assumentes, tanquam propugnaculum. Sunt autem etiam alia in hodiernum vsque diem memoriæ mandata miracula: quæ quidem auribus parentes non credentibus, nè ij lædantur, qui quod in rerum, quæ dicuntur, magnitudine verum est, falsum esse putant, ijs, quæ scripta sunt, non adiecimus.

MARTYRIUM FELICIS PRESBYTERI, IRE-
NAEI DIACONI, MUSTIOLAE NOBILISSIMAE MA-
trone & aliorum: vt habetur in egregijs MS. libris: sed in gratiam
Lectoris F. Laur. Surius mutauit stylum.

Iulij 3.

Felix confi-
 mat Chri-
 stianos ad-
 uersum per-
 secutionē.
 Plal. 89.

FEMPORIBVS Aureliani Imperatoris sæua extitit per-
 secutio Christianorum: cumque ei nunciatum esset, in ci-
 uitate Tusciæ, quæ post ethnicismum illustris fuit, Christia-
 na religione initiatos fiorere, ad eò incensus est, vt Turgi-
 um vicarium, præfectoria ornatum dignitate, eò miserit
 ad Christianos discutendos. Veniens igitur Turgius ad
 Faliscos, iussit accuratè inquire, num quis posset reperiri
 Christianus, repertumque sine dilatione coram se sisti, ca-
 pitalem sententiam excepturum. Itaque facta inquisitione,
 repertus est Felix Christianus. Is vt audiuit venisse eò
 manum persecutorum, conuocauit Christianos ad se,
 cosque omnes confirmans, ait: Patres, fratres & filij mei, non vos perturbet ista ca-
 ligo, quæ sanè exigua est: porrò sempiternæ illæ inferorum tenebræ cauendæ sunt.
 State ergò viriliter & pugnatè: quia melior est dies vna in atrijs Domini super millia.
 Erat tum aulicus quidam, qui beati Felicis nomen detulit ad Turgium, dicens in
 agro Faliscorum esse presbyterum quendam benè diuitem, qui populum doceat,
 relictis templis deorum, accedere ad Christum, & baptizari. Id vt audiuit Turgius,
 misit milites: qui compræhensum Felicem, illo iubente, in publicam custodiam
 coniecerunt.

Altera die præcepit sibi in Faliscorum ciuitate tribunal parari, beatumque Felicem
 adduci. Eum autem sic interrogauit: Quod tibi nomen est? Ille respondit: Felix vo-
 cor. Dicit ei Turgius: Quem militia vel honoris locum obtines? Respondit Felix:
 Tametsi peccator sum, at Christi tamen presbyter sum. Turgius dixit: Cur diuersis in
 locis cogis conuenticula, docesque populum contemnere deos, nec immolare illis,
 vt habet antiqua consuetudo, & Principes imperant? Felix respondit: Quæ verò est
 vita nostra, nisi vt prædicemus Dominum nostrum Iesum Christum, & abstrahamus
 populum à spurcitiæ idolorum, vt possint vita frui sempiterna? Turgius dixit: Et quæ
 est vita æterna? Felix presbyter respondit: Vt timeatur & colatur Deus pater, & Do-
 minus Iesus Christus, & spiritus sanctus. Turgius dixit: Recede ab infelici Deo tuo,
 & pare præceptis dominorum Augustorum. Felix respondit: Quantum quidem ad
 nos attinet, vtinam mereamur parere Christo, & eius nomen inuocare. Tum iratus
 Turgius, iussit os eius lapide contundi, dicens ministris: Os istud conterite, quo po-
 pulos seducit. Diù autem illis cædentibus, emisit spiritum: corpus verò eius Turgius
 voluit in plateam projici, quod collegit Irenæus diaconus, & sepeliuit iuxta muros
 Sutrij (Author habet, Sutrinæ ciuitatis) nono Calendas Iulij.

Os eius la-
 pide cædi-
 tur.
 Reddit spi-
 ritum.

* MS. habet
 Clusina ci-
 uitatem.

Mustiola
 consolatur
 captiuos.

Quod ubi resciiuit Turgius, iussit teneri Irenæum diaconum, profectusque Clu-
 sium Tusciæ ciuitatem, vinctum catenis ferreis ante rhedam suam nudis eum pedi-
 bus ire compulit. Postquam autem venit Clusium, multos dies illic hæsit, Irenæum
 verò diaconum in carcerem coniecit, cœpitque inquirere in Christianos. Ea re diù
 agitata, Mustiola matrona Christianissima vt audiuit Christianos multos carceribus
 teneri, noctibus veniebat, & dans pecuniam custodibus, intrò admissa, consolabatur
 eos, lauabatque pedes eorum: eos verò, quos vincula fauciãrant, vngebat, cunctisque
 alimenta & vestes suppeditabat. Sed quia in tenebris lumen abscondi non potest,

Tor-

Torquatus quidam ad Turgitum veniens, ita dixit: Matrōna nobilissima, Claudij Imperatoris consobrīna, Mustiola nomine, non cessat in custodia diu noctūque reos suis sermonibus confirmare. Furōre igitur percitus Turgius, cum audisset eam cognatam esse Claudij Imperatoris, misit homines suos, qui eam ipsi præsenterent. Visa autem ea, mirabatur eius pulchritudinem, praecepitque sine iniuria, immo etiam admodum honorifice reduci eam in domum suam. Deinde ad illam veniens, de eius genere sciscitabatur. Respondit ei Mustiola, spiritu feruens: Nostra nobilitas non multa generis claritudine, sed sanctorum Christianorum humilitate, aestimatur. Dicit ei Turgius: Cur aliter respondes, quam Maiores tui consueverunt? S. Mustiola respondit: Illi ignorantes verum Deum, suadente diabolo, perierunt: me vero humilem dignatus est Dominus noster Iesus Christus ad caelestia regna vocare: neque me solam, sed & omnes, qui spem suam in illo reponunt. Turgius dixit: Vtere consilio meo, & noli perdere nobilissimos natales tuos. S. Mustiola respondit: Si scires donum Domini nostri Iesu Christi, non te sineres priuari lumine aeterno. Turgius ait: Ecquodnam est lumen aeternum? Mustiola respondit: Spiritus & virtus. Turgius dixit: Quanam tua haec amentia est, ut ad victos crebro ingrediaris, eorumque cupide fruaris amicitia? S. Mustiola respondit: Id equidem facio propter amorem Domini nostri Iesu Christi, pro cuius amore etiam illi carceris vincula perferunt. Turgius ait: Depone hanc amentiam, & audi me, nec velis praecepta principum aut negligere, aut irridere. Beata Mustiola dixit: Quae sunt praecepta principum? Turgius ait: Ut sacrifices dijs, & viuas, fruarisque opibus tuis. S. Mustiola respondit: Plane stultè blasphemasti. Commotus Turgius, iussit sanctos omnes, qui in carcere erant, capite truncari: beatum autem Irenaeum diaconum in conspectu Mustiolae in eculo suspendi, sub praconis voce dicens ei: Sacrifica dijs. Irenaeus ait: Ut video, mente captus es, ut dicas ea, quae non conveniant. Turgius furore inflammatus, iussit vnguibus radi latera eius, & flamas admoueri. Irenaeus clamans, dixit: Gratias ago tibi Iesu Christe, quod me reor admitti in conspectu tuum. Atque haec dicens, cernere beata Mustiola, expiravit. Obitus eius.

Tum vero beata Mustiola dixit ad Turgium: Miser, quid ita trucidas homines innocentes? sed illi quidem proficiuntur ad gloriam sempiternam, tu vero sedem habebis in igne aeterno. Audiens hoc Turgius, scripto eam condemnauit, praecepitque, coram se plumbatis eam caedi: quod eouique, continuatum est, donec deficeret. Itaque migravit ad Dominum quinto Nonas Iulij, corpusque eius collegit seruus Dei Marcus, & apud Clusinae urbis muros condidit: ubi vigent orationes eius usque in hodiernum diem.

Mustiola
Claudij Im-
peratoris
consobrīna.

Reducitur
à tribunali
domū suā.

Irenaei cru-
ciatus.

Obitus eius.

Item S. Mu-
stiola.

DE S. ANATOLIO EPISCOPO LAODI- CENSI, EX HISTORIA ECCLESIASTICA

*Eusebij Casareensis Lib. 7. cap. 26. interprete Iohanne
Christophorsono Anglo.*

LAODICENSIS ecclesia gubernationem post Socra-
tem Eusebius obtinuit, ex vrbe Alexandria oriundus. ^{3. Iulij.}
Causa autem eius à patria profectio, erat controuersia ^{Eusebius}
illa, de Paulo Samosateno suscepta: cuius gratia in Syri- ^{Episcopus}
am profectus, ab illis, qui ad religionem Christi propaga- ^{Laodicēsis.}
dam omne suum studium conferebant, ne domum re-
uerteretur, prohibitus fuit. qui quidem (sicut ex verbis
Dionysij, de eo à nobis supra citatis, facile licet cognosce-
re) praeter ceteris praestantibus nostri temporis viris, tanquam
preciosus quidam pietatis thesaurus extitit.

Anatolius, genere etiam Alexandrinus, post illum cre-
atur Episcopus, bonus, ut aiunt, boni viri successor. Qui cum ob eloquentiam, tum ob ^{Anatolij}
doctrinam humaniorem & cognitionem Philosophiae, inter homines nostri temporis, ^{multa do-}
qui erant spectatissimi, facile principem locum obtinuit: quippe in Arithmetica, Ge- ^{ctrina.}
ometria, Astronomia & disserendi facultate, in contemplatione & perspicentia na-
turae, in oratorum quoque disciplinis venerat ad summum. quarum rerum gratia, fama
est, eius Alexandriae cum illi ludo, in quo Aristotelis doctrina docebatur, magistrum
praefecisse. Ac tametsi in obsidione Alexandriae, cum ibi magna esset frumentii inopia, ^{Alexandriae}
alias ^{obsidio.}